

Kennis- en experimentenprogramma Langer Thuis

Vervolg 2016 – 2017

Platform31

In samenwerking met Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg

Den Haag, 21 maart 2016

Inhoudsopgave

Langer Thuis in eigen buurt: activiteiten 2016-2017	3
1. Lokale prestaties voor Langer Thuis Wonen	4
2. Experiment GGZ: Samen in de buurt	4
3. Nieuwe woonzorg arrangementen	5
4. Woningaanpassingen 2.0	5
Bijlage 1 : Toelichting experiment	6

Langer Thuis in eigen buurt: activiteiten 2016-2017

Vier thema's staan centraal in Langer thuis in eigen buurt:

1. Lokale prestaties voor Langer Thuis Wonen, een verkenning met bijeenkomsten;
2. GGZ: samen in de buurt, een onderzoek en experiment met koplopers;
3. Nieuwe Woonzorgarrangementen in de buurt, een verkenning en bijeenkomst;
4. Woningaanpassingen, een deskverkenning naar de huidige praktijk en een bijdrage aan ontwerpteams.

Doel

De activiteiten hebben als doel lokale spelers (gemeenten, woningcorporaties, zorgaanbieders, (collectieven van) ouderen, ondernemers en anderen) bij de transitie in de langdurige zorg te ondersteunen in hun zoektocht naar nieuwe rollen, samenwerkingsverbanden, oplossingen en aanpakken.

Het 'opwerken' van kennis van koplopers voor lokale partijen en hen te voorzien van inspirerende voorbeelden uit het land en het samenbrengen van experts uit het netwerk om specifieke knelpunten te onderzoeken en van oplossingsrichtingen te voorzien. Alle uitkomsten worden online beschikbaar gesteld.

3

Planning activiteiten

1. Lokale prestaties voor Langer Thuis Wonen	Verkenning wonen en zorg in prestatieafspraken	Voorjaar 2016 – zomer 2016
	Vier thema bijeenkomsten met koplopers	Najaar 2016 – voorjaar 2017
	Handreiking	Voorjaar 2017
2. GGZ: samen in de buurt	Onderzoek	Voorjaar 2016
	Experiment met koplopers	2016-2017
	Handreiking	2017
3. Nieuwe Woonzorgarrangementen in de buurt	Verkenning	2017
	Bijeenkomst	2017
4. Woningaanpassingen	Deskverkenning huidige praktijk	2016
	Bijdrage aan ontwerpteams	2016

1. Lokale prestaties voor Langer Thuis Wonen

Verkenning prestatieafspraken wonen-zorg

Een landelijke verkenning van de inhoud van de prestatieafspraken die corporaties maken over wonen en zorg met huurders en gemeente in de context van de herziene woningwet. Het gaat om de integraliteit van fysiek en sociaal en de mate waarin deze 'hard' zijn verwoord in kwantitatieve aantallen of SMART geformuleerde afspraken. Ook wordt de aansluiting met de Wmo, het Wmo-convenant en de Woonvisie geanalyseerd.

Vier thema bijeenkomsten

Vier thema's - strategisch kompas en woningbeleid, woningaanpassing, maatschappelijk vastgoed, beschutte woonvormen voor bijzondere doelgroepen en meerpartijen-afspraken voor (GGZ) doelgroepen - worden uitgewerkt met mogelijke oplossingsrichtingen. Gemeenten, woningcorporaties, huurdersbelangenverenigingen en zorgorganisaties nemen deel. Koplopers / experts delen kennis en kunde.

Producten

Praktische handleiding om woonvisies (gemeenten) en prestatieafspraken (gemeente, corporatie en huurders) vorm te geven; onderlinge inspiratie; inzicht in knelpunten, succesfactoren, do's and don'ts, leerpunten op een rij, inzicht in de verschillende rollen (wat kunnen gemeenten, huurders, corporaties, zorgorganisaties, zorgverzekeraars, belangenorganisaties).

4

2. Experiment GGZ: Samen in de buurt

In dit experiment wordt verkend welke mogelijkheden de woningmarkt biedt voor betaalbare huisvesting voor GGZ-cliënten. Wat draagt bij aan een soepele overgang naar het zelfstandig wonen van GGZ-doelgroepen. Knelpunten liggen niet uitsluitend in de huisvesting, maar ook de druk op het sociaal beheer, draagkracht en draaglast van de buurt en eenzaamheid en sociaal isolement onder deze groep thuiswonende mensen met psychische problematiek.

Het onderzoek gaat in op de ervaren druk van gemeenten en corporaties op de woningmarkt door GGZ-doelgroepen en de mogelijkheden voor huisvesting. En wat is dan nodig om tot een goede inbedding van zelfstandig wonende GGZ-cliënten in de buurt te komen. Wat zijn daarbij de vragen en mogelijkheden van GGZ-cliënten en van de omgeving.

Experiment Goed wonen onder randvoorwaarden

In het experiment volgen we de praktijk hoe gemeenten met hun partners aan de slag gaan om in afspraken en uitvoering invulling te geven aan een goede inbedding van weer zelfstandig wonende GGZ-cliënten.

Opbrengst

Rapport met goede voorbeelden en to-do- and not to-do-list voor gemeenten, corporaties en zorgorganisaties. Kennisdeling via websites en kennisbijeenkomst(en).

Uitgewerkte gemeentelijke voorbeelden in experimenten. Voorbeelden van afsprakensets ontwikkeld in en door lokale partners.

Met wie

Onderzoek: Gemeenten, woningcorporaties en (zorg)aanbieders

Experiment: Experiment-partners en klankbordgroep VNG- Ondersteuningsprogramma Opvang en Bescherming, waarin Federatie Opvang, RIBW Alliantie, GGZ Nederland en vertegenwoordigers van cliëntenorganisaties participeren.

3. Nieuwe woonzorg arrangementen

Verkenning naar het ontstaan van een alternatief aanbod aan geschikt wonen voor kwetsbare ouderen in de wijk. Wat is nieuw aanbod door de markt of door de burger zelf ontwikkeld. Deze monitor is een kwalitatieve verkenning van wat in het betaalbare segment wordt aangeboden. Tien goede voorbeelden worden geïnterviewd en gedetailleerd in beeld gebracht.

5

4. Woningaanpassingen 2.0

Een comfortabele woning zonder hindernissen kan een belangrijke voorwaarde zijn voor 'ageing in place'. Uit gemeentelijke woningaanpassingsprojecten blijkt het mogelijk de organisatie en uitvoering van kleine woningaanpassingen (extra trapleuning, drempels, verlichting) bij particulieren te vergemakkelijken. Doel van het project is om een aantrekkelijke verbouwing te ontwikkelen voor de acht meest voorkomende woningtypen in Nederland. Daarbij zal niet alleen de woning onderwerp zijn van het gesprek en het uiteindelijke ontwerp maar ook de woonomgeving.

Activiteiten

1. Journalistieke verkenning naar interventies door gemeenten
2. Organisatie van bijeenkomst voor gemeenten
3. Formulering bouwkundige standaard aanpakken

Opbrengst

- Inzicht op in de huidige stand van zaken rond woningaanpassingsprojecten;
- Voorbeeld-aanpakken op voor eigenaar bewoners die stimulerend zijn voor de ontwikkeling van marktaanbod en inzicht in een goede aanpak voor senioren.

Met wie

Onder meer Bond Nederlandse Architecten, Provincie Brabant, gemeente Breda.

Bijlage 1 : Toelichting experiment

Het doel van een experiment is om een gewenste sociale interventie in de praktijk te testen, verder te ontwikkelen om tot nieuwe werkwijzen, aanpakken of producten te komen. Een experimentperiode duurt minimaal een jaar tot maximaal twee jaar. De te nemen stappen zijn als volgt:

1. Sociale innovatie: probleem en doel

De kennisinstellingen benoemen het probleem en het gewenste doel. Om tot een goede en afgewogen probleemomschrijving en doelomschrijving te komen, kunnen aanvullend inventariserend literatuuronderzoek nodig zijn en/of interviews met lokale partijen.

2. Werving koplopers

In het werkveld zijn vaak positieve voorbeelden van koplopers aanwezig die met (delen van) het vraagstuk al doende zijn met door hen ontwikkelde interventies, aanpakken of producten. Deze worden gevraagd experiment partner te worden en hun eigen praktijk ter lering open te stellen. Met een groep koplopers van vijf tot tien organisaties wordt het vraagstuk verkend. De werving is gericht op partijen die niet alleen kennis komen halen, maar ook kennis komen brengen. Tevens dienen experiment-partners daadwerkelijk met het vraagstuk in de praktijk te gaan werken. Een experiment is dus geen 'papierentijger', maar is een praktijkgerichte test van nieuwe interventies, aanpakken of producten.

6

3. Verkenning succesfactoren

De koplopers worden geïnterviewd om te verkennen wat de goede elementen zijn van ieders aanpak. Voorts wordt in beeld gebracht wat lacunes zijn in kennis en welke problemen nog nader dienen te worden verkend.

4. Opwerking bestaande kennis

Op basis van de thema's die door koplopers naar voren zijn gebracht worden minimaal vier en maximaal 6 intervisie-bijeenkomsten georganiseerd. In de bijeenkomsten staat reflectie op elkaars praktijk centraal, voorts wordt door de kennisinstellingen nieuwe kennis verzameld en ingebracht en indien nodig, experts uitgenodigd om aanvullend onderzoek te doen of advies te geven op een bepaald thema. Deze 'opgewerkte' kennis ondersteunt de koplopers in hun praktijk.

5. Evaluatie

Aan het eind van de experimentperiode wordt de praktijk van de koplopers onderzocht. De toegepaste aanpak wordt beschreven en geëvalueerd aan de hand van het gewenste doel. In de experimentevaluatie wordt beschreven wat succesvolle en landelijk navolgbare aanpakken en/of interventies zijn.

6. Kennisoverdracht

De resultaten van en kennis over het experiment worden op verschillende manieren gepresenteerd. Gedurende het experiment worden resultaten op de website en nieuwsbrieven gedeeld. Zo mogelijk worden gedurende de experiment-periode ook bijeenkomsten gehouden waarin opzet en mogelijke resultaten van experiment-partners worden gepresenteerd. Aan het eind van het experiment wordt in

een landelijke bijeenkomst de resultaten van het experiment aan geïnteresseerden gepresenteerd.
Voorts kunnen de kennisinstututen bijdragen leveren aan studiedagen van derden.